

Křesťané a proměny evangelizace

Česká
křesťanská
akademie

Theology and Philosophy of Education
<https://tape.academy>

Jabok - Vyšší odborná škola
sociálně pedagogická
a teologická

Česká společnost pro katolickou teologii
(člen Evropské společnosti pro katolickou teologii)

Konference Křesťané a proměny evangelizace

11. října 2024

Místo konání: VOŠ Jabok, Salmovská 8, Praha 2, aula (přízemí)

Organizátoři:

[Česká křesťanská akademie](#), [Pedagogická sekce](#), [Centrum TAPE Academy](#)

[Česká společnost pro katolickou teologii](#)

[Jabok – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická](#)

Výbor:

[Zuzana Svobodová](#)

[Alice Košárková](#)

[Anna Dudová](#)

Kontakt: ped@krestanskaakademie.cz

Program konference

8:00-8:45 registrace

8:45-9:00 zahájení: prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D.

Blok 1

9:00-9:30 prof. PhDr. Ing. Blanka Kudláčová, Ph.D.: Metody práce s mládežou v klíčových laických katolických apoštolských hnutích na Slovensku naprieč 20. storočím

9:30-10:00 doc. PhDr. Ludmila Muchová, Ph.D.: Dialog nebo zvěstování?

10:00-10:30 Jiří Zajíc – Edy: Česká alternativa podpory duchovního života ve skautingu

10:30-10:45 diskuze

10:45-11:00 přestávka

Blok 2

11:00-11:20 prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D.: *Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst* (Lk 4,18). Příspěvek o zkušenosti Komunity Sant' Egidio s přátelstvím s chudými

11:20-11:40 Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.: Rozmanitost a autenticita: aktuální situace náboženské edukace na české církevní škole

11:40-12:00 PhDr. Lucie Šmídová, Ph.D.: P. Antonín Mandl a děti jeho přátel: neúspěšný apoštolát či úspěšná formace?

12:00-12:30 diskuze (12:00-12:15 diskuze k bloku 2, 12:15-12:30 diskuze k dopolednímu programu)

12:30-13:30 oběd

Blok 3

13:30-13:50 doc. Dr. Petr Mareček, Th.D.: Význam Mt 28,16-20 v Matoušově evangeliu

13:50-14:10 doc. Michal Kaplánek, Th.D.: Vývoj pojetí evangelizace v posledních 60 letech

14:10-14:30 Mgr. Anna Dudová, Ph.D.: Otevřená práce s mládeží jako služba církve dětem a mladým lidem

14:30-14:50 Veronika Řeháková, Ph.D.: Duchovní doprovázení v současné české církvi

14:50-15:20 diskuze

15:20-15:30 přestávka

Blok 4

15:30-15:50 Mgr. Marcela Roubalová, PhD.: Výuka náboženství je stále nevyužitá příležitost a výzva

15:50-16:10 Mgr. Marta Glossová, PhD.: Stretká podzemnej Cirkvi na vysokých školách

16:10-16:30 ThLic. Mariusz Kuźniar, Th.D.: Výzvy evangelizace v České republice

16:30-16:50 Mgr. Th.Lic. Oleksandr Dobroier: War and the New Evangelization

16:50-17:00 diskuze

17:00-17:20 Dr Paul Lentern MTh. EdD.: Reflection, Action and the Double Transformation

17:20-17:30 Zuzana Svobodová: Umění a evangelizace. K pastorační práci Josefa Zvěřiny a Růženy Vackové

17:30-18:00 závěr, diskuze, agapé

Abstrakty konferenčních příspěvků

Blanka Kudláčová (Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta): Metódy práce s mládežou v klúčových laických katolíckych apoštolských hnutiach na Slovensku naprieč 20. storočím

Základy Katolíckej akcie (rôznych hnutí laického apoštolátu) položil v roku 1922 pápež Pius XI. encyklikou *Ubi arcano*. Encyklika zdôraznila povolanie každého kresťana ku všeobecnému kňazstvu a vyzývala všetkých pokrstených, aby apoštolovali v prostredí, v ktorom žijú. Aktivity Katolíckej akcie na Slovensku koordinovala a realizovala Ústredná katolícka kancelária, zriadená biskupskou konferenciou v roku 1925. Tá sídlila v katolíckom internáte Svoradov v Bratislave, ktorý bol „liahňou“ slovenských katolíckych osobností, z ktorých viaceré zohrali významnú úlohu aj v období prenasledovania cirkvi. Na idey a metódy práce Katolíckej akcie nadviazalo hnutie Rodina, ktoré v roku 1943 založil v Bratislave bývalý chorvátsky jezuita, Tomislav Poglajen (1906 – 1990), známy pod menom Kolakovič. Práve v tomto hnutí sa formovali Silvester Krčméry (1924 – 2013) a Vladimír Jukl (1925 – 2012), ktorí boli ideovými inšpirátormi a zakladateľmi Laického apoštolského hnutia, v období politického uvoľnenia v Československu v 60. rokoch, po ich prepustení z väzenia. Cieľom nášho príspevku je špecifikovať historické a ideové východiská spomenutých konceptov práce s mládežou, analyzovať a komparovať metódy ich práce, príp. nájsť ich presahy do súčasných konceptov a hnutí laického apoštolátu v slovenskom prostredí.

Ludmila Muchová: Dialog nebo zvěstování?

Príspevek se zabývá dialogickým rozměrem evangelizace (a katecheze), jak je prezentován v novém Direktoriu pro katechezi. Snaží se postihnout podmínky, za kterých by byl tento rozměr realizovatelný v praxi.

Jiří Zajíc – Edy (Junák - český skaut): Česká alternativa podpory duchovního života ve skautingu

Po obnově českého skautingu před 35 lety vyvstal před námi závažný úkol: poctivě naplňovat 1. princip světového skautingu "Duty to God" a současně skauting neuzavřít pro statisíce dětí a mladých lidí, pro něž je slovo "Bůh" spojené s řadou směšných nebo odpudivých představ. Jaké řešení jsme tehdy (po dramatických diskusích) přijali, z čeho vycházelo - a jak to vidíme dnes?

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D. (Komunita Sant'Egidio): Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst (Lk 4,18). Příspěvek o zkušenosti Komunity Sant'Egidio s přátelstvím s chudými

Je důležité, aby se Ježíšova radostná zvěst dostala ke všem lidem, i k těm nejvíce znevýhodněným. Komunita Sant'Egidio je již přes půl století v mnoha zemích světa nablízku chudým - lidem bez domova, osamocným starým lidem, uprchlíkům, lidem s postižením, vězňům..., těm všem se snaží prostřednictvím konkrétní pomoci a přátelství svědčit o tom, že je jim Pán nablízku a nezapomíná na život žádného člověka.

Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D. (Pedagogická (sociální a výchovná) sekce ČKA): Rozmanitost a autenticita: aktuální situace náboženské edukace na české církevní škole

Je vůbec možné oslovit současnou mládež evangeliem? Tato složitá otázka rezonuje také českou náboženskou edukací, která však postrádá své rámcové i obsahové ukotvení. Výzvy, s nimiž se náboženský pedagog setkává, by se daly ilustrovat požadavkem autenticity a rozmanitosti přístupů k otázkám víry. Odpovídající reakcí by měla být snaha o proměnu kerygmatu ve shodě s požadavkem synodality a hledání nových cest, kterým by dnešní mladí lidé mohli porozumět.

PhDr. Lucie Šmídová, Ph.D.: P. Antonín Mandl a děti jeho přátel: neúspěšný apoštolát či úspěšná formace?

Příspěvek pojednává o vlivu P. Antonína Mandla (1917–1972), inteligentního, pracovitého a úspěšného kněze, ale také dlouholetého vězně komunistického režimu, který měl po návratu z vězení na děti svých přátel. Autorka přibližuje Mandlovy konkrétní katechetické i jiné aktivity, které byly zcela zásadně ovlivněny jeho systematickou marginalizací ze strany vládnoucího režimu. Současně se zamýšlí i nad zkušenostmi, z nichž mohl čerpat (členství v Legio angelica pod vedením P. Methoda Klementa, práce s mládeží po návratu z čs. zahraniční armády apod.).

Petr Mareček (Cyrilometodějská teologická fakulta, Univerzita Palackého Olomouc): Význam Mt 28,16-20 v Matoušově evangeliu

Text Mt 28,16-20, který je závěrečnou perikopou Matoušova evangelia a který poskytuje líčení zjevení vzkříšeného Ježíše jedenácti učedníkům na hoře v Galileji, je jeho vyvrcholením, kde jsou všechny hlavní teologické výpovědi tohoto evangelia spojeny dohromady do formy Ježíšovy „závěti“. V Mt 28,16-20 můžeme nalézt nejméně třináct hlavních témat či motivů, které odkazují na předchozí úryvky Matoušova evangelia a které zde dochází svého vrcholu. Tento text představuje pokyny a záruky pro dobu církve.

doc. Michal Kaplánek, Th.D. (Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, Katedra sociální pedagogiky): Vývoj pojetí evangelizace v posledních 60 letech

V novodobých dějinách katolické církve se biblický pojem evangelizace objevil po mnoha staletích až v Dekretu 2. vatikánského koncilu "Ad gentes". Od té doby se chápání tohoto pojmu proměňovalo. Můžeme rozlišovat minimálně tři modely rozdílné modely evangelizace - od evangelizace evangelikálních církví, přes tradičně chápanou misijní činnost církve až po široce pojatou proměnu života společnosti hodnotami evangelia. Za pontifikátu Jana Pavla II. se prosazovalo heslo "nová evangelizace". Vzhledem k zdánlivé defenzivě křesťanství (třeba v porovnání s islámem) došlo k novému zdůraznění explicitního kerygmatu. Příspěvek se bude zabývat současným magisteriem a jeho důrazy v souvislosti s evangelizací.

Anna Dudová (Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích): Otevřená práce s mládeží jako služba církve dětem a mladým lidem

Příspěvek se zaměřuje na možnosti otevřené práce s dětmi a mládeží v církevním prostředí. V příspěvku budou představeny přístupy a metody jako kulturní animace, sociokulturní animace, pedagogika sociálního prostředí a britský model individuálního doprovázení. Tyto metody a přístupy podporují aktivní zapojení dětí a mládeže do společenského života, rozvíjejí jejich osobnostní rozvoj a mohou být inspirací pro církevní práci s dětmi a mladými lidmi.

Veronika Řeháková, Ph.D. (Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích): Duchovní doprovázení v současné české církvi

Co je duchovní doprovázení a co nabízí? Jaké je jeho místo v kontextu pastorační péče? Jaká je v tomto ohledu nabídka (zejména) v současné katolické církvi v České republice?

Mgr. Marcela Roubalová, Ph.D. (Cyrilometodějská teologická fakulta, Univerzita Palackého Olomouc): Výuka náboženství je stále nevyužitá příležitost a výzva

Příspěvek se snaží ukázat teoretickou i praktickou stránku výuky náboženství v posledních letech. Proč se stále tak rozcházejí požadavky církevních dokumentů a realita ve školách i farnostech.

Mgr. Marta Glossová, PhD. (Kolégium Antona Neuwirtha): Stretká podzemnej Cirkvi na vysokých školách

Vyučujúci aj študenti na slovenských vysokých školách v rokoch 1948 - 1960 prešli niekoľkými vlnami previerok a čistiek. Ich cieľom bolo vytvoriť také akademické prostredie, ktoré by pre štát a spoločnosť produkovalo lojálne elity. Táto „ideologická čistota“ sa však ukázala ako pomerne nestála. Už v roku 1966 práve medzi vysokoškolákmi vznikajú prvé „krúžky“, stretká mladých ľudí iniciované Vladimírom Juklom a Silvestrom Krčmériem, ktorí boli v r. 1964 prepustení z väzenia.

V priebehu 70. a 80. rokov z týchto stretiek vyrástla rozvetvená tajná štruktúra, ktorá sa stala „lymfatickým systémom“ podzemnej Cirkvi na Slovensku. Jej ovocím boli nielen podpisové akcie, masové púte koncom 80. rokov či Sviečková manifestácia v r. 1988, ale aj mnohé pastoračné či vzdelávacie diela, ktoré pretrvali dodnes.

Mariusz G. Kuźniar (Česká biskupská konference, Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy): Výzvy evangelizace v České republice

Evangelizovat anebo to rovnou vzdát?

Od retrospektivního kritického pohledu k novému evangelizačnímu zápalu.

Evangelizace v České republice má své úspěchy i výzvy. Zatímco obnovení náboženského života a sociální angažovanost jsou významnými úspěchy, sekularizace a generační rozdíly představují trvalé výzvy. Úspěšná evangelizace vyžaduje flexibilitu, inovaci a autentický přístup, který respektuje kulturní a společenské kontexty. Přestože cesta není jednoduchá, církve mají příležitost hledat nové způsoby, jak efektivně sdílet své poselství a oslovit širší publikum.

Mgr. Th.Lic. Oleksandr Dobroier (Nicolaus Copernicus Superior School): War and the New Evangelization

Russia's full-scale invasion of Ukraine led to a radical rethinking of its identity among all Christian churches in Ukraine. This, in particular, affected the forms of preaching activity, evangelization and social service. It also contributed to closer cooperation between different churches.

Dr Paul Lentern MTh. EdD. (Australian Cardijn Institute): Reflection, Action and the Double Transformation

An examination of the 'Jocist' reflection/action method as a tried and tested means of effective social transformation as well as profound personal transformation for the individual. Widely recognised for its efficacy as a tool used among young workers and students, the reflection/action method is equally valuable in animating lay women and men, of all ages, in the much neglected work of the lay apostolate and the task of being a 'leaven' in the world (Lumen Gentium N31).

Zuzana Svobodová (3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy): K pastorační práci Josefa Zvěřiny a Růženy Vackové

Příspěvek se zaměří na pastorační práci spojenou s uměleckými díly a jejich reflexí. Zmíněna bude práce Josefa Zvěřiny a Růženy Vackové, ale důraz bude kladen na možné dnešní využití uměleckých děl při pastoraci, včetně ukázky z katechezí pro děti s využitím uměleckých děl v době on-line katechezí během lockdownu kvůli coronavirové pandemii.